C/2023/100

6.10.2023

SDĚLENÍ KOMISE,

kterým se předkládá aktualizace víceletého prováděcího plánu na rok 2023 pro vytvoření evropského prostředí jednotného námořního portálu

(C/2023/100)

1. ***Souvislosti***

Nařízení o evropském prostředí jednotného námořního portálu ([1]) je založeno na stávající síti vnitrostátních jednotných námořních portálů ([2]) a zřizuje společné, interoperabilní prostředí pro hlášení informací z lodí na břeh během zastávky v přístavu.

Toto nařízení zmocňuje Komisi k tomu, aby definovala standardizovaný soubor údajů pokrývající všechny ohlašovací povinnosti a aby vyvinula a udržovala společná rozhraní a služby pro vnitrostátní jednotné námořní portály. Nařízení se použije od 15. srpna 2025.

Článek 19 nařízení o evropském prostředí jednotného námořního portálu Komisi ukládá, aby po náležitých konzultacích s odborníky z členských států přijala a každoročně revidovala víceletý prováděcí plán.

Účelem víceletého prováděcího plánu je usnadnit včasné provádění nařízení a stanovit mechanismy kontroly kvality a postupy pro zavádění, údržbu a aktualizaci společných harmonizovaných prvků evropského prostředí jednotného námořního portálu. První verze tohoto dokumentu byla vypracována a přijata v roce 2021 ([3]).

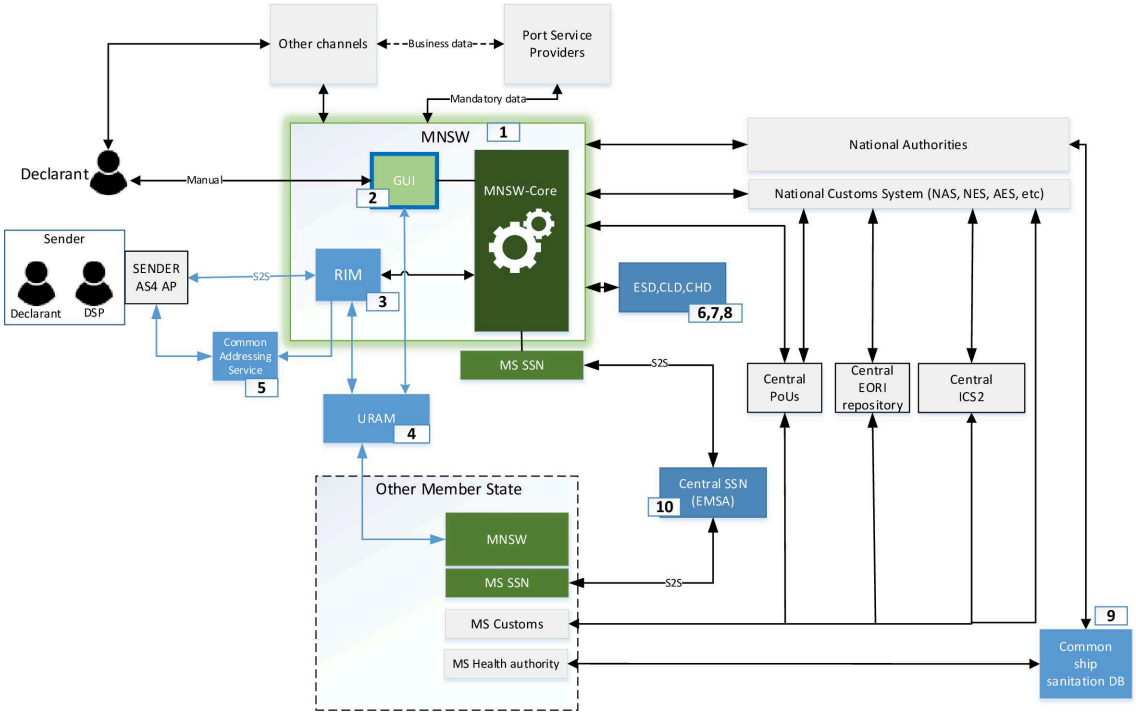
2. ***IT struktura evropského prostředí jednotného námořního portálu***

Evropské prostředí jednotného námořního portálu je decentralizované prostředí založené na síti vnitrostátních jednotných námořních portálů. Každý z nich poskytuje modul harmonizovaného rozhraní pro podávání zpráv pro komunikaci mezi systémy a grafické uživatelské rozhraní pro komunikaci s uživateli.

Prostředí je doplněno společnými službami, jako je systém registrace uživatelů evropského prostředí jednotného námořního portálu a správy k přístupu k němu (URAM), společné databáze a společná adresovací služba.

([1]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1239 ze dne 20. června 2019, kterým se zřizuje evropské prostředí jednotného námořního portálu a zrušuje směrnice 2010/65/EU (Úř. věst. L 198, 25.7.2019, s. 64).
([2]) Ustanovení čl. 2 bodu 3 nařízení (EU) 2019/1239.
([3]) Sdělení Komise 2021/C 299/03.

Struktura evropského prostředí jednotného námořního portálu na vysoké úrovni kolem jednoho vnitrostátního jednotného námořního portálu

Výše uvedený obrázek ukazuje strukturu evropského prostředí jednotného námořního portálu na vysoké úrovni z pohledu členského státu, včetně interakcí vnitrostátního jednotného námořního portálu s deklaranty, poskytovateli datových služeb a systémy orgánů členských států.

Složky jsou uvedeny níže:

Prvek	Popis	Články
1	Vnitrostátní jednotný námořní portál	čl. 2 bod 3
2	Grafické uživatelské rozhraní	čl. 2 bod 9, čl. 6 odst. 4
3	Modul harmonizovaného rozhraní pro podávání zpráv	čl. 2 bod. 4, čl. 6 odst. 1
4	Systém registrace uživatelů evropského prostředí jednotného námořního portálu a správy přístupu k němu (URAM)	čl. 12 odst. 1, 2 a 3
5	Společná adresovací služba	čl. 2 bod 10
6	Databáze lodí evropského prostředí jednotného námořního portálu	článek 14
7	Společná databáze míst	článek 15
8	Společná databáze nebezpečného zboží	článek 16
9	Společná databáze o hygienických podmínkách na lodích	článek 17
10	Systém SafeSeaNet (vnitrostátní a centrální)	čl. 8 odst. 4

3. ***Přijetí sekundárních právních předpisů***

V souladu s přenesenými pravomocemi svěřenými nařízením o evropském prostředí jednotného námořního portálu přijala Komise **nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2023/205** ([4]), které:

— mění přílohu nařízení, v níž jsou uvedeny ohlašovací povinnosti podle právních předpisů EU a mezinárodních a vnitrostátních právních předpisů,

— doplňuje nařízení o soubor údajů evropského prostředí jednotného námořního portálu, který obsahuje více než 1 100 prvků údajů požadovaných v rámci ohlašovacích povinností.

Další akty v přenesené pravomoci se očekávají v roce 2024 (před datem použitelnosti nařízení), kdy dojde ke změně přílohy a/nebo souboru údajů.

Nařízení o evropském prostředí jednotného námořního portálu svěřuje Komisi prováděcí pravomoci ke stanovení specifikací harmonizovaných prvků vnitrostátního jednotného námořního portálu a společných služeb v rámci evropského prostředí jednotného námořního portálu. Za tímto účelem přijala Komise **prováděcí nařízení (EU) 2023/204** ([5]) obsahující první soubor specifikací a pravidel pro harmonizované aspekty vnitrostátního jednotného námořního portálu a pro tři společné databáze v rámci evropského prostředí jednotného námořního portálu. Další **prováděcí akty** ([6]) budou přijaty v letech 2023 a 2024, čímž bude soubor specifikací doplněn.

Jako doplněk specifikací modulu rozhraní pro podávání zpráv připravuje Komise v úzké spolupráci s členskými státy a za pomoci Evropské agentury pro námořní bezpečnost (EMSA) **příručku pro zavedení zpráv**, která popisuje výměnu zpráv mezi deklaranty a vnitrostátního jednotného námořního portálu prostřednictvím modulu rozhraní pro podávání zpráv. Patří sem také zprávy o odezvě pro potvrzení a rozhodnutí vydaná orgány po předložení formalit. **Očekává se, že první stabilní verze příručky pro zavedení zpráv bude vydána do konce roku 2023**.

Článek 8 nařízení o evropském prostředí jednotného námořního portálu rovněž svěřuje Komisi prováděcí pravomoci ke stanovení seznamu relevantních informací, které mají být opakovaně použity a zpřístupněny při dalších zastávkách v přístavu. Jakmile budou tyto údaje definovány, mohou být systém SafeSeaNet, jeho mechanismy výměny údajů a rozhraní, včetně nezbytných bezpečnostních opatření, aktualizovány spolu s příslušnou dokumentací ([7]).

4. ***Strategie pro konzultaci zúčastněných stran***

Komise je v rámci přípravné činnosti povinna vést odpovídající konzultace, a to v souladu se zásadami interinstitucionální dohody ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů. Komise by při přípravě sekundárního práva měla zajistit, aby byly konzultace s odborníky a podnikatelskou sférou členských států vedeny transparentně a s řádným předstihem.

Za účelem přípravy sekundárních právních předpisů a zajištění soudržného a transparentního vývoje informačních technologií bude Komise konzultovat odborníky z členských států (národní koordinátory evropského prostředí jednotného námořního portálu a jimi přizvané odborníky). Vzhledem k tomu, že nařízení o evropském prostředí jednotného námořního portálu se vztahuje na několik celních formalit při vstupu a výstupu, v případě potřeby Komise konzultuje skupiny odborníků v oblasti cel, jako je koordinační skupina pro elektronické celnictví a skupina zástupců celních orgánů a podniků (spravovaná GŘ TAXUD). Za tímto účelem mohou být organizována společná setkání se skupinami celních odborníků.

([4]) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/205 ze dne 7. listopadu 2022, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1239, pokud jde o stanovení souboru údajů evropského prostředí jednotného námořního portálu, a mění příloha uvedeného nařízení (Úř. věst. L 33, 3.2.2023, s. 24).

([5]) Prováděcí nařízení Komise (EU) 2023/204 ze dne 28. října 2022, kterým se stanoví technické specifikace, normy a postupy pro evropské prostředí jednotného námořního portálu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1239 (Úř. věst. L 33, 3.2.2023, s. 1).

([6]) Ustanovení vyplývající z čl. 6 odst. 1, čl. 8 odst. 5, čl. 12 odst. 4, čl. 13 odst. 2 a čl. 17 odst. 3 nařízení o evropském prostředí jednotného námořního portálu.

([7]) Změny *kontrolního dokumentu rozhraní a funkčnosti* a *referenční příručky pro zprávy XML systému SafeSeaNet* schválí řídící skupina na vysoké úrovni v souladu s úkoly uvedenými v bodě 2.2 přílohy III směrnice 2002/59/ES.

Pro zajištění trvalého propojení a interoperability mezi evropským prostředím jednotného námořního portálu a systémem Unie pro výměnu informací na moři (SafeSeaNet) bude Komise spolupracovat s řídící skupinou na vysoké úrovni pro správu digitálního systému a digitálních služeb námořní dopravy.

Komise také zajistí, aby se odvětvová sdružení účastnila odborných skupin jako pozorovatelé.

5. ***Harmonogram vývoje a testování společných složek a služeb***

Modul rozhraní pro podávání zpráv

V **srpnu 2022** Komise v úzké spolupráci s členskými státy vydala první verzi **modulu rozhraní pro podávání zpráv** jako minimální životaschopný produkt (pro účely počátečního testování) se základními funkcemi pro komunikaci mezi systémy.

Budou vydány nové verze modulu rozhraní pro podávání zpráv, které budou zahrnovat další funkce, aby byly plně v souladu s právním aktem obsahujícím specifikace modulu rozhraní pro podávání zpráv, který má být přijat v roce 2023. Členským státům bude rozeslána veškerá dokumentace potřebná pro začlenění do jejich vnitrostátního jednotného námořního portálu, včetně strategie správy verzí modulu rozhraní pro podávání zpráv pro jeho různé verze.

Jakmile bude vydána stabilní verze modulu rozhraní pro podávání zpráv, očekává se, že ji členské státy **začlení** do svých vnitrostátních jednotných námořních portálů. Za tímto účelem se od Komise a členských států očekává, že provedou **technické testy** k ověření fungování modulu rozhraní pro podávání zpráv. Členské státy provedou testy propojení průmyslových systémů s modulem rozhraní pro podávání zpráv, aby se ujistily, že mohou plnit ohlašovací povinnosti prostřednictvím tohoto modulu ve svých příslušných vnitrostátních jednotných námořních portálech.

Členské státy provedou testy a nezbytnou integraci také s ostatními dotčenými orgány a se systémy Komise, aby si mohly vyměňovat související informace. Komise poskytne národním koordinátorům odpovídající podporu při nastavení a konfiguraci modulu rozhraní pro podávání zpráv a provede nezbytné testy shody a akceptační testy s každým členským státem. Odhadovaná doba technické integrace a testování modulu rozhraní pro podávání zpráv do vnitrostátních jednotných námořních portálů je **18 měsíců**, počínaje prvním čtvrtletím roku 2024, včetně testování s deklaranty.

Systém registrace uživatelů evropského prostředí jednotného námořního portálu a správy přístupu k němu (URAM)

Komise vytváří a zpřístupňuje společný registr uživatelů a systém správy přístupu. To usnadní ověřování odesílatelů (deklarantů a poskytovatelů datových služeb), kteří se připojují k modulu rozhraní pro podávání zpráv. Pokud jde o přeshraniční ověřování deklarantů, kteří chtějí přistupovat do vnitrostátních jednotných námořních portálů prostřednictvím jejich grafických uživatelských rozhraní, Komise zvažuje využití stávajícího rámce eIDAS ([8]).

Specifikace pro registr uživatelů a systém správy přístupu budou přijaty společně se specifikacemi pro modul rozhraní pro podávání zpráv. Služby systému URAM, které budou v souladu s těmito specifikacemi, mají být vyvinuty a připraveny spolu se stabilní verzí modulu rozhraní pro podávání zpráv (2023). To umožní kompletní testovací cyklus a integraci, pokud jde o připojení a interakce mezi modulem rozhraní pro podávání zpráv vnitrostátního jednotného námořního portálu a službami systému URAM.

Společná adresovací služba

Specifikace pro společnou adresovací službu požadované podle čl. 13 odst. 2 nařízení o evropském prostředí jednotného námořního portálu mají být přijaty do 3. čtvrtletí roku 2024. Vývoj specifikací s odbornými skupinami je plánován na rok 2023. Očekává se, že vývoj této složky začne po vyvinutí modulu harmonizovaného rozhraní pro podávání zpráv a bude dokončen před datem použitelnosti nařízení. Jakmile budou specifikace přijaty, Komise stanoví časový plán pro začlenění společné adresovací služby do celkového prostředí pro podávání zpráv.

([8]) https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj

Databáze

Specifikace databáze lodí evropského prostředí jednotného námořního portálu, společné databáze míst a společné databáze nebezpečného zboží byly přijaty v prováděcím nařízení (EU) 2023/204. Komise v úzké spolupráci s agenturou EMSA pracuje na vývoji databáze lodí evropského prostředí jednotného námořního portálu, společné databáze míst a společné databáze nebezpečného zboží. Technické provádění těchto databází bude zahrnovat práci na referenčním souboru údajů a příručkách pro systémové rozhraní pro každou databázi, po níž bude následovat technický vývoj a integrace s členskými státy. Očekává se, že tyto tři databáze budou vyvinuty a připraveny k testování pro členské státy v druhé polovině roku 2024.

Podle databáze o hygienických podmínkách na lodích bude provádění plánováno po definování specifikací, jak požaduje čl. 17 odst. 3 nařízení o evropském prostředí jednotného námořního portálu, v pozdější fázi provádění.

Podrobný harmonogram

Společné složky a služby	Výchozí hodnota								
	2023			2024				2025	
	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
Modul rozhraní pro podávání zpráv									
Vydání modulu rozhraní pro podávání zpráv s ověřením odesílatele									
Formální zprávy příručky pro zavedení zpráv									
Odpověď v rámci příručky pro zavedení zpráv									
Vydání modulu rozhraní pro podávání zpráv s ověřením syntaxe ([9])									
Integrace a testování členského státu ([10])									
Systém URAM									
Uživatelské příručky pro služby systému URAM									
Validační služba S2S systému URAM									
Centrální registr odesílatelů									
Přechod a integrace s členskými státy pro modul rozhraní pro podávání zpráv[7]									
Společná adresovací služba									
Vývoj specifikací									
Vývoj a testování (integrace s modulem rozhraní pro podávání zpráv)									
Databáze lodí evropského prostředí jednotného námořního portálu									
Referenční soubor údajů a příručka pro systémové rozhraní									
Vývoj centrální databáze									
Integrace se systémy členských států									
Zkoušky uvedení do provozu									
Společná databáze míst									
Referenční soubor údajů a příručka pro systémové rozhraní									
Vývoj centrální databáze									

([9]) Modul rozhraní pro podávání zpráv vyvinutý plně v souladu se specifikacemi.

([10]) Centrální služby systému URAM budou k dispozici pouze v rámci akceptačního testování během integrace s moduly rozhraní pro podávání zpráv jednotlivých členských států.

Společné složky a služby		Výchozí hodnota								
		2023			2024				2025	
		Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
Integrace se systémy členských států										
	Zkoušky uvedení do provozu									
Společná databáze nebezpečného zboží										
Referenční soubor údajů a příručka pro systémové rozhraní										
Vývoj centrální databáze										
Integrace se systémy členských států										
	Zkoušky uvedení do provozu									
Databáze o hygienických podmínkách na lodích ([11])										
Vývoj specifikací										

6. ***Použití tohoto nařízení***

Ode dne použitelnosti nařízení budou veškeré informace nezbytné pro plnění ohlašovacích povinností poskytovány prostřednictvím souboru údajů evropského prostředí jednotného námořního portálu a v souladu s ním. Každý členský stát poskytne uživatelům vnitrostátního jednotného námořního portálu v prvních 12 měsících (od 15. srpna 2025) asistenční službu a internetové stránky pro online podporu pro svůj portál se strukturou definovanou v příloze III prováděcího nařízení (EU) 2023/204.

Celkově se očekává, že vnitrostátní zavádění včetně testování potrvá nejméně 18 měsíců. S plánovaným vydáním verzí modulu rozhraní pro podávání zpráv a služeb systému URAM do konce roku 2023 mohou členské státy a průmysl zahájit svou část zavádění a příslušné testování. Očekává se, že toto přechodné období, včetně testování shody s ostatními orgány a průmyslem, bude pokračovat během roku 2024 a 2025, než budou centrální služby uvedeny do provozu.

Komise však bude v úzké spolupráci s členskými státy nadále sledovat stav provádění a dosažený pokrok. Pokud to bude relevantní, na začátku roku 2024 znovu posoudí proveditelnost plánu a předloží návrhy na řešení případných zpoždění.

([11]) O dalších krocích bude rozhodnuto později.